СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 272. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 20-го листопаду, 1936. — VOL. XLIV. No. 272. Jersey City, N. J., Friday, November 20, 1936. THREE CENTS

ЗА ЗМІНУ „ФІЛЬОСОФІЇ" НАЙВИЩОГО СУДУ

ТАМПА.—Майор Джордж Бери, якого вважають речником уряду, заявив представникам робітництва, зібраним на конвенції Американської Федерації Праці, що найвищий суд Злучених Держав мусить змінити свою „теперішню фільософію" і стати ліберальним у толкуванню існуючих законів. Інакше знайдуть шлях, щоб змусити цей суд попирати нову соціяльну програму, а з тим і робітничі домагання. Річ ясна, що цей шлях це зміна конституції Злучених Держав.

ПРОФ. БОЧКОВСЬКИЙ ВІДІХАВ ДО ЕВРОПИ.

НЮ ЙОРК. — У середу, 18 листопаду, вернувся до Европи проф. О. І. Бочковський, що обїхав українські кольонії в Канаді, а в Злучених Державах дав у переїзді кілька викладів у Дітройті, Клівленді і Ню Йорку. Проф. Бочковський приїхав за море в імені Українського Технично-Господарського Інституту в Празі. Будучи в Ню Йорку, відвідав У. Н. Союз і "Свободу" та розповів про свої враження з Канади. Підчас товариської вечері розповів теж про відносини в Европі. В своїх викладах порушував головно українське національне питання. Відїхав до Англії кораблем "Квін Мері."

НАДІЮТЬСЯ ВЕЛИКОГО РІЗДВЯНОГО ТОРГУ.

ВАШИНҐТОН.—Секретар Ропер заповідає, що в торговлі доходимо тепер до часу, коли був найбільший "бум" в Америці, себто до 1929 року. Торговельний різдвяний оборот по склепах виноситиме цього року понад $920,000,000, себто, як стверджує Ропер, буде менший тільки на 10% від такого обороту в 1929 році, відомім з "добробуту." Секретар боїться тільки одного: щоб не повторилась безголова, шалена біржева спекуляція зі згаданого вище року. Бо треба краєві поліпшення бизнесу, а не спекуляції.

ЛОМЛЯТЬ СТРАЙК КОРАБЕЛЬНИХ РОБІТНИКІВ

НЮ ЙОРК.—Не зважаючи на страйк і пікетування з боку 750 страйкуючої корабельної прислуги, корабель "Вашинґтон" відіхав до Европи з 291 подорожніми. Пікетуючі звертали увагу подорожнім, що корабельна прислуга не є досвідчена та що у випадку нещастя їхнім одиноким рятунком буде — радіовий апарат.

ЕВРОПЕЙСЬКА СПРАВА, А НЕ АМЕРИКАНСЬКА.

ВАШИНҐТОН. — Уряд не дуже журиться визнанням повстанського еспанського уряду з боку Німеччини й Італії. Адміністрація є цеї думки, що це визнання обходить побільше Европу, і то головно ті краї, що сусідують з Еспанією. Америка щонайвище повинна журитися тим, щоби було забезпечене життя американців, що живуть у Мадриді.

ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ФЛЬОТИ.

НЮ ЙОРК.—На Виставі Маринарки представник американської маринарки заявив, що треба побільшити торговельну фльоту, щоб американська торговля обняла всі закутки світу. А крім цього не треба забувати, що торговельна фльота доповняє воєнну фльоту на випадок війни. А це теж справа першої ваги.

БЕЗНЕС І УРЯД.

НЮ ЙОРК. — Томас Пенгборн, президент „Нешенел Фавндерс Асосіейшен", каже, що мусить прийти до правдивої й щирої згоди між бизнесом і урядом. А це станеться тоді, коли усунеться з публичних посад тих, що роблять політичну карієру на цькуванню проти бизнесменів.

ЛЕМКЕ ПРО ХИБНУ ОРІЄНТАЦІЮ АМЕРИКАНЦІВ.

ДЕ МОЙН. — Конґресмен Вилієм Лемке, бувший кандидат на президента з Партії Злуки, каже, що він гордиться американським народом, але дивується, що той нарід так "кепсько орієнтується". Твердить, що йому обіцяли дуже багато людей, що будуть на нього голосувати, а тимчасом дійсність виказала щось інше.

ЛАНДОН ВІДХОДИТЬ ВІД ПОЛІТИКИ.

ВАШИНҐТОН. — Ландон відслужить свій речинець як губернатор стейту Канзас, а потім усувається цілковито від політичного життя і не буде головою Републиканської Партії в найближчих чотирох роках. Таке подано до відома пресі.

ВУГІЛЬНЕ "БУТЛЕҐЕРСТВО".

ПАТСВИЛ (Пенсилвенія).—Яких 15,000 безробітних хлопців і дівчат займаються тепер незаконним добуванням вугілля. Їхній заробіток виносить пересічно по $3.50 на день на особу. Яких 6,000 безробітних є заняті при доставі цього вугілля. Ті, що обчисляють цей новий „промисл", подають, що в наступнім році добудуть тим способом понад 5 мілонів тон вугілля, себто яку десяту частину всеї вугільної продукції в Америці.

НЕ ДБАЮТЬ ПРО ЗДОРОВЛЯ ДІТЕЙ.

Д-р Говард Гаґард, професор Ейльского університету, каже, що ми живемо в варварських часах, у яких більше дбають про автомобілі ніж про діти. І тому нема спромоги поправити здоровля дітей у шкільнім віці, коли його можна легко направити. Що треба направити надпсуту автомобілеву машину, ми розуміємо, але не хочемо думати про таке саме, коли мова про надпсуте здоровля дітей.

ЖЕБРАК-ГРАБІЖНИК.

Під Козеглевами коло Ченстохови вбив у грабіжницьких цілях 68-літний жебрак Теодор Бусь 80-літнього Петра Фокса. Суд засудив тепер цього жебрака — вбивника й грабіжника на досмертну тюрму.

ЗНАЙШОВ СОБІ ЗАНЯТТЯ.

В ждальні головного двірця у Варшаві явився якийсь добродій, представився комісарем поліції й зачав леґітимувати подорожних. Надбіг поліцай і здогадного „товариша" затримав. Затриманий вперед заявляв, що є південником слідчого уряду, але опісля виявилося, що це Казімєж Пожезінський, без заняття. Леґітимував подорожних, бо знудилося йому безділля! Пожезінського арештували.

ТРУП У РОЛІ ПЯНИЦІ.

В Данціґу в одному підозрілому льокалі підчас забави якийсь Ґріх кинувся на кравця Зарського з заздрости за дівчину вхопив його за шию й ударив головою кілька разів об мур. Зарський помер відразу. Настав переполох. Але Ґріх не втратив рівноваги духа. Разом зі своєю приятелькою він ухопив убитого попід руки й повів до поліційного комісаріяту. Ввесь час вони при тім удавали, що ведуть пяницю. Також у комісаріяті вмовили у поліцаїв, що привели пяного. Небіжчика примістили в арешті. Аж другої днини ствердили, що в келії лежить зимний труп. Ґріх утік з Данціґу, та його віднайшли, арештували й тепер тягнуть перед суд.

ТІЛЕСНІ АНАЛЬОҐІЇ БЛИЗНЯТ.

В Менчестері (Англія) живуть чотиролітні близнюки Томі і Віліям. Про них говорить тепер ціле місто. Томі вразився мячем в око і його мусіли відвезти до лічниці на лікування. Незабаром по цім випадку витворилося запалення і на лівім оці Віліяма, так, що лікар мусів і його лікувати. При цій нагоді оповіли родичі, що кілька разів помітили в близнят подібні випадки. Наприклад один із близнюків мав болі в усі і негайно потім на таких самі болі почав нарікати і другий хлопець. Також в іншої пари близнят ствердили подібні явища. В Нотінґемшер жили дві 6-літні сестри-близнючки. Одну з них мусіли оперувати в лічниці. Майже одночасно занедужала її сестра, яка почала домагатися, щоб її перевезли до сестри. Лікарі на це погодились і обі сестри перебували в одній кімнаті та в одним часі виздоровіли.

„НЕ КОПАЙ ЯМИ НА БЛИЖНЬОГО СВОГО.

Таку заповідь забув Сергій Шевчук зі села Корабличща, на Дубенщині, й доніс на свого сусіда, В. Фурмана, що він переховує в стодолі обрізанку. Поліція зробила ревізію, й знайшла обрізанку, але рівночасно ствердила, що її підкинув сам Шевчук, щоби помститися на Фурманові за те, що його жінка не відповідала взаїмністю на Шевчукові залицяння. Окружний суд у Рівному засудив Шевчука за зломання заповіди на 1 рік тюрми.

11 МІСЯЦІВ ВЯЗНИЦІ ЗА ВИБИВАННЯ ШИБ.

За участь в акції вибивання шиб у чеських школах на Тешинському Шлеську в осени минулого року окр. суд у Моравській Остраві засудив обв. Боцька на 7 місяців, обв. Кішу на 3 місяці й 400 корон гривни, а обв. Лятоха на 6 тижнів вязниці з завішенням кари на 2 роки. Обв. Боцько признався до вини й, обвинувачував Ґемзу, що Ґемза возив його по цілому Шлеську й помагав йому бити шиби. Прокуратор зрікся обвинувачення за державну зраду. Обвинувачених покарали за знищення державного майна.

КІНЬ ПРИГАДАВ СОБІ ДОБРІ ЧАСИ!

В неділю Гетьманськими Валами у Львові переходив з оркестрою військовий відділ з богослуження в церкві. Музику почув кінь, запряжений у дорожку, що стояла на вул. Леґіонів, пригадав собі давніші добрі часи, коли служив ще в війську. В одну мить кінь скочив, перевернув дорожку, зломив дишель, пірвав упряж, перескочив залізну баріеру й погальопував у напрямі музики. З трудом схопили його на цвітнику коло статуї Матери Божої. Дорожкар купив цього коня недавно від війська на ліцитації.

ПІД ЗАМІТОМ УБИВСТВА.

В Чорткові перед окружним судом відбулася при співучасти лави присяглих карна розправа проти Марії Антонюк, яку прокуратор обвинувачував у вбивстві свого мужа Івана Антонюка. Процес цікавий з огляду на особу обвинуваченої та фактичний стан справи. Марія Антонюк з походження жидівка з села Колодрібки, заліщицького повіту, вихрестилась перед кількома літами в гр.-кат. обряді й вийшла замуж за Івана Антонюка, очевидно з кохання. По короткім часі спільного життя з мужем покинула мужа і жила окремо. Опісля знову вернулась до спільного життя і за твердженням прокуратора вбила його вечором 5. 9. м. р. на дорозі, що веде з Колодрібки до Шупарки. Прокуратор порівнював обвинувачену з особою знаної Ріти Ґорґонової. По річевій і стійкій арґументації оборонця д-ра Володимира Електоровича, адвоката в Чорткові, присяглі заперечили всі питання, а трибунал увільнив обвинувачену від вини і кари. Процес викликав велике заінтересовання передусім серед жидів.

ЛИХВА НЕ ЗАВЖДИ ЙДЕ НА ЗДОРОВЛЯ.

Не хотів повірити цьому Мойсей Шварцербеґер з Луцька й брав до кишені все, що давалося брати від задовжених по вуха людей. Якомусь довжникові врвався терпець, перестав платити лихву й заскаржив „доброго" вірителя до суду. Суд справу розглянув і був змушений покарати Шварцербеґера за його „добродійство" на 3 роки тюрми. Тепер Шварцербеґер роздумує собі, чи взагалі варто робити кому виґоду. Позич грощі, а потім ще й у кримінал сиди. Невеселі часи тепер настали, забагато законів люди знають...

ЗБОЖЕВОЛІВ ВІД ЩАСТЯ!

До одного з банкирів у Варшаві прийшов зубожілий купець мануфактурної бранжі з проханням заміняти йому Будівельну Позичку на Консолідацийну Позичку. Переглядаючи папери Будівельної Позички, урядники ствердили, що згаданий купець виграв 50,000 зл. Довідавшись про це, купець збожеволів. Його перевезли до лічниці.

ОБТЯВ КОРОВІ ХВІСТ.

В Микуличині коло тартаку заплуталася корова в галуззя сосни. Пастушка не могла собі дати ради й звернулася по поміч до трьох переходячих панів, з яких один, не думаючи довго, витягнув з кишені ніж і відтяв корові частину хвоста. Біцене від болю звіря ґнало перед себе. Тепер устійнили, що хвіст відтяв корові Е. Найзак, урядовець державного тартаку в Микуличині. Воєвідське Т-во Охорони звірят виступило з позвом проти нього перед суд.

ВЛОМИВСЯ ДО БОЖНИЦІ.

В Лазах, коло Заверця, голова місцевого відділу „Стронніцтва Народ.", Стан. Цвек, бувший урядовець Каси Хорих у Сосьнівці, вломився в ночі до місцевої божниці й повикидав на вулицю ріжні речі, святі для жидів. Його схопили до двох годин. Підчас слідства він заявив, що вчинив це з ненависти до жидів. Цвека арештували й передали до розпорядимости слідчого судді.

КУПУВАВ КРАДЕНИЙ ТОВАР.

Станиславівський купець Я. Найман поїхав до Варшави купувати товар для свого волоконного складу в Станиславові. Тут навинувся йому якийсь Абрам Рабінович, який представився, що він також купець з тої самої бранжі, що й Найман. Цей Рабінович предложив Наймановi купити товари 25 відс. дешевше тому, що — як казав — цей товар походить з крадіжку. Найман вперед вагався, а опісля таки рішився скористати з доброї нагоди. Він виплатив Рабіновичеві кілька тисяч зл тих як завдаток і поїхав з ним до Пабяниць по товар. В Пабяницях Рабінович забрав від Наймана ще кілька тисяч злотих — і щез! Обманений купець вернувся до Варшави й повідомив про все слідчі власти.

ІТАЛІЯ І НІМЕЧЧИНА ВИЗНАЛИ УРЯД ҐЕН. ФРАНКА

РИМ. — Італійський уряд визнав офіційно еспанський революційний уряд у Бурґосі. Як причину того визнання подав це, що цей уряд захопив більшу частину еспанської території і, як показує розвій подій, в решті краю фактично нема ніякого правдивого уряду, з яким можна було б числитися. Те саме робив німецький уряд. Вслід за тим обидва уряди відтягнули своїх дипльоматичних представників з Мадриду, а висилають їх до Бурґосу. Присвускають, що в короткому часі подібне зробить апостольська столиця.

ЛОНДОН І ПАРИЖ ЗАХОВУЮТЬ ХОЛОДНУ КРОВ.

ЛОНДОН. — Визнання еспанських революціонерів Німеччиною й Італією сильно сколихало політичною опінією Англії і Франції. Проте ці держави вдають, що фактично нічого великого не сталось і обставини від того зовсім не змінились. Вони вірять, що, не звертаючи уваги на це визнання, Німеччина й Італія не будуть явно підпомагати революціонерів, а будуть далі придержуватися тої самої невтральности що й тепер, себто будуть підпомагати революціонерів скрито; а Росія зі свого боку буде підпомагати лівих скрито.

АНҐЛІЯ ХОЧЕ ЗАВОДИТИ ПРИМУСОВУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

ЛОНДОН. — Лорд Стенгоп, анґлійський міністер робіт, заявив у парляменті, що анґлійський уряд мусітиме небавом ввести в Анґлії примусову військову службу, коли заходи армії притягнути більше охотників не увінчаються належним успіхом. Лорд Стенгоп сказав, що добровільна військова служба є дуже коштовна, бо держава мусить або платити добрі гроші жовнірам, або мусить обіцяти тим, що покінчать службу, добру роботу. Він апелював до промислу, щоб у праці брали під увагу в першій мірі вислужених вояків.

БОРОТЬБА ЗА МАДРИД.

МАДРИД. — В чергових днях боїв за Мадрид революціонери далі атакували позиції урядових військ та бомбардували місто. Велику піддержку урядовим військам дав чужинецький полк, що складається з німців, французів, анґлійців, поляків та москалів, які симпатизують з лівим урядом. Тепер революційні війська консолідують свої позиції на півночі Мадриду, де вони знаходилися не далеко від міста. А ліві війська консолідують свої позиції над Біскайським заливом. Кажуть, що їх є 40,000 і що вони збираються здобути назад Сан Себастіян.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ СИНА ПРІМА ДЕ РІВЕРИ.

АЛІКАНТЕ (Еспанія). — „Народній Трибунал" (щось у роді еспанського „Чека") засудив одного сина бувшого еспанського диктатора, Пріма де Рівери, Хосе Антонія, на смерть, другого, Міґуеля, на трицять літ тюрми, а жінку Міґуеля на шість літ тюрми. Хосе, що є сам адвокатом, обороняв себе, як теж брата і братову, але так, що їх урятував від смерти, а себе ні.

САМОГУБСТВО ФРАНЦУЗЬКОГО МІНІСТРА.

ПАРИЖ. — Французький міністер внутрішніх справ, Салендро, якому в останніх часах преса закидала, що він здезертирував з війська і навіть був засуджений на смерть, а потім помилуваний, поповнив самогубство, затроюючись газом. У своїм листі до премієра Блюма сказав, що не може знести цеї камнанії.

В СОВЄТАХ МІЛІТАРИЗУЮТЬ ЖІНОК.

МОСКВА. — Під надзором „Союзу Комуністичної Молоді" в Москві утворено для жінок першу школу стріляння з машинових крісів. До цеї школи вже вступили 50 дівчат. Коли вони покінчать науку, то їх приділять до ріжних полків як інструкторок для інших жінок.

УМЕР ПОЛЬСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТ ДАШИНСЬКИЙ.

БЄЛЬСЬК (Шлеськ). — В санаторії в Бистрій, на Шлеську, помер один з найбільших провідників польського соціялістичного руху, Ґнат Дашинський. Ціле своє життя він присвятив організуванню Польської Соціялістичної Партії, але працю цеї партії старався в першій мірі звернути на добро цілої Польщі, а не одної кляси. Він був політичним представником тих польських соціялістів, які в національному питанню зближалися до польської ендеції і йшли з нею навіть рука в руку. Хоч у теорії соціяліст і провідник „робітничої солідарности", у практиці був завзятим ворогом українського народу та його змагань до своєї незалежности.

ПОЛЯКИ ПОСИЛЮЮТЬ КОЛЬОНІЗАЦІЮ.

ВАРШАВА. — Міністер рільництва, Понятовський заявив на пресовій конференції, що польський уряд передбачає посилення кольонізаційної акції у воєвідствах львівським, тернопільським і волинським. Нові кольоністи мають рекрутуватися з переселюдних польських воєвідств, як келецьке та інші.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of ti Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

А ЯК ІЗ ЗАКАРПАТТЯМ?

"Український Самостійник," що виходить у Празі, помістив вступну статтю з нагоди "Свята 28 жовтня 1918 р.", себто з нагоди дня свободи чехословацького народу. В тій статті пишеться, що "цілий український нарід від першої хвилини появи самостійної чехословацької держави в колі незалежних держав—усе мав до неї якнайбільш позитивне відношення і за ввесь час 18-літнього існування чехословацької республики ні одна українська політична партія чи група денебудь у світі не висловила ані слова проти самостійности чи інтегральности Чехословаччини". А далі ще читаємо таке: "Між чехословацьким народом і українським нема якихось більших розбіжностей чи природних даних до політичної ворожости. Не було їх ніколи в історії. Тому ці два народи неначе призначені історією й життям до якнайближчого співжиття, до якнайтісніших і якнайсердечніших взаємин".

Можна сказати, що наведені вище міркування правдиві, наскільки мова про відношення українців до чехословацького народу і його держави. Та, говорячи про цю справу, виринає природно питання: а як відноситься Чехословаччина до нас? Про допомогу, дану нашій іміграції, всі знаємо. Цеї культурно-гуманітарної акції український нарід ніколи не забуде, якщо й чехословацький нарід памятатиме те, що йому дала Україна, на яких землях творилися чеські леґіони і яка у своїм часі так щиро віднеслася до Масарика і його визвольних змагань. Залишається неполагодженою одна справа, яка відноситься до "зраненого брата," до Закарпаття. Ми вповні розуміємо, що чехословацькому урядові тяжко станути на українськім становищі, бо, поминаючи вже наміри чеських імперіялістів, мається на Закарпатті до діла з пасивністю національно затемнених мас і наступом москвофільсько-мадяронських кругів, яких сильно скріпляють ті, що живуть на американській землі. Та всі вони відмовляють українській течії права заступати Закарпаття на подібний лад, як у 1908 р. в австрійськім парляменті тодішньому чеському послові Томі Масарикові чеські посли з Чеським Клюбом відмовляли права говорити в імені чеського народу. Як бачимо, чеські клерикали і молодочехи з Крамаржом на чолі не давали тоді права говорити в імені Чеського Клюбу представникові тих ідей, з яких потім зродилася чехословацька держава і яких представник став першим президентом цеї держави. І ніхто інший лиш Український Клюб перебрав тоді Масарика за свого й дав Масарикові змогу говорити. В подібний спосіб треба глядіти таким великим політикам як Масарик чи Бенеш і на ті спротиви, що їх підносять на Закарпаттю чи в Америці оті ніби „русскі", що є проти української течії. Отже треба хотіти добачити правду і мати відвагу за неї стояти.

Д-р Кирило Трильовський.

ПРО НАТАЛЮ КОБРИНСЬКУ

(З моїх споминів).

(2)

Зпоміж тої громадки веселих інтелігентних хлопців найближче до Наталії Кобринської стояли „залізний" медик Василь Полянський та правник і укінчений фільософ Остап Терлецький. Василя Полянського, званого „чудотворцем" або „пророком", схарактеризував найкраще пок. д-р Ярослав Окуневський в альманасі „Січ" з 1908 р.:

„Його бліде лице з чорною бородою та довгими кучерями нагадувало образ Христа Спасителя; очі горіли полумям, а його милий голос так і вкрадався до серця.

„Він говорив так щиро, так від душі, Біхнер, Джан Стюарт Міль, Ляссаль, Маркс, західньо-европейська культура, еманципація жіноцтва, праця для селянства — всі ті й інші кличі зливалися в його бесіді в таку гармонію, отвирали такий широкий вигляд для прибитого і приниженого „рутенця", що терпить душею і не видить перед собою ніякого виходу, що тих його слів слухали як Божого обявлення.

„Жіноцтво просто пропадало за Василем; він наче гіпнотизував усіх".

Ось такий був Василь Полянський, зерез котрого і Н. Кобринська і „аз грішний" увійшли у листовні зносини з Драгомановом.

Але ще більшою індивідуальністю був **Остап Терлецький**. Його вдачу найліпше схарактеризував пок. Гр. Цеглинський у своїй гуморесці „Метаморфоза", поміщеній у згаданім уже альманасі „Січ". А Іван Франко написав про нього статтю на 64 сторін друку в VI-тім томі „Записок Наук. Товариства ім. Шевченка" за 1902 рік. У ній представив він життя Остапа і його вдачу та схарактеризував і його наукову працю. Про нього пише він: „Це була натура високо чесна і щира, глибоко пронята почуттям своєї людської гідности, та при тім повна симпатій для всіх слабих, покривджених та гноблених людей".

Остап Терлецький мав величезний вплив на молодих віденських „Січовиків" передовсім у тому напрямі, що відучував їх від воювання пустими фразами і накликував їх і до їхніх фахових студій і до самоосвіти взагалі. Він і за свої гроші і старанням М. Драгоманова доповнив дуже гарно бібліотеку віденської „Січи", так, що члени (між ними і я) мали з неї надзвичайну користь. Він у 80-тих роках м. ст. дуже пильно працював над твором **„Літературні прямування галицьких Русинів від 1772 р."**, а „Січовики" місячними складками старалися про його удержання, щоб він міг свобідно працювати. І він був очевидно великим **прихильником еманципації жінок**, а Василь Полянський був, так сказати, пропаґандистом його ідей.

О. Терлецький був уже урядовцем університетської бібліотеки у Відні, але через один, цілком глупий політичний процес утратив ту посаду та переписався на права. Мабуть той процес і брак матеріяльного забезпечення спричинили у нього епілепсію.

О. Терлецький гостюючи в Озаркевичів на вакаціях у Белелуї, „резидував" разом з привезеними з собою книжками окремо в шпихлірі. Всі старалися дуже вважно не закаламучувати його спокою.

Наскільки йде про жіноцтво, то була тут очевидно господиня дому, пані з Окуневських Озаркевичева, людина старша, що в дискусіях участи не брала. Крім самої Наталії Кобринської була тут іще і молодша її сестра Герміна, що вийшла пізніше за географа д-ра Гр. Величка. Герміна Озаркевичівна грала на фортепяні і, як мені здається, ніхто вже з цілого товариства музикальний не був. Не чув я також ніяких пісень, а були лише інтересні дискусії, котрі я вислухував з запертим віддихом.

Була тут і п. Михайлина Рошкевич, сестра п. Ольги Озаркевичевої. Її то присвятив І. Франко віршик „Ні, неоднаково для всіх сонце сяє", в котрім каже, що щирість її красніше сяє, ніж соняшний світ. Її син це наш знаний і симпатичний баталіст та редактор д-р Іван Іванець.

А була там ще одна дівчина: Соня Окуневська, дочка лікаря з Кімполюнґа на Буковині, дядька посла Теофіля. Була вона високого росту, з інтеліґентним лицем і з синьою стяжкою навпоперек волосся. Так і бачу її, як ходить у саді попід дерева і „кує" до матури, що тоді у дівчат було великою рідкістю. Вона стала потім лікаркою і вийшла за муж за поляка, д-ра Вячеслава Морачевського, пізнішого ректора академії ветеринарії у Львові, а що для нас найважніше — духового батька нашого Василя Стефаника. Він то пізнався на його таланті і заохотив його до писання. На жаль, вона вже померла.

Та зпоміж усіх жінок і мужчин, що були присутні в тім часі в домі о. І. Озаркевича, вибивалася на перше місце власне молода вдова п. **Наталія Кобринська**. Чорно убрана, з чорною хустинкою на голові, вона виглядала на оправжню Мадонну якогось старо-італійського маляря. Так вона і представлена на тім образку, що є на програмі жіночого конгресу в Станиславові в 1934 р. І лише такий її портрет повинен „Союз Українок" поширити між своїми членками. Коли шириться портрети визначних людей або ставиться їм памятники, то треба брати їх подоби з часів їх повної сили, а не з часів, коли вік або хороба їх до землі пригнули. І коли ставитимуть постумент Франка, то чейже не можна на нім представляти його в стані хвороби, з 1915-го року, але в стані його повної мужеської сили, напр. з року 1886.

Наталія Кобринська жила дуже коротко зі своїм мужем, що був сотрудником у Снятині, бо мабуть лише 2 роки. Вона все згадувала його з великою пошаною. Він був дуже пильним патріотом і заложив у Снятині народню читальню, а при ній мішаний хор, що був відомий з віддання октету Вербицького до слів „Заповіту" Шевченка. Той могутній октет співав цей хор немов традиційно довгі літа.

Настрій у белелуйськім товаристві був усе дуже поважний. Річ очевидна, що про зміст дискусій, які там велися, я вже не памятаю, але те знаю, що говорено багато про рівноуправнення жінок і та обговорювано прочитані книжки, що їх привезено з „Січи". Полишилось у моїй памяти слово „Мідлмарч", що було мабуть титулом повісти якогось англійського автора. Були тоді в ході повісти Золі та Шпільгаґена (зокрема „Ін Райг унд Глід", або по російськи „Адін в поле не воін"), а крім тих авторів був О. Терлецький великим прихильником історичних романів Еберса. Деякі з них появились у фейлетоні „Народної Часописи".

Та для мого духового розвою мала дуже велике значіння повість М. Чернишевського п. з. „Что дѣлать?". Була вона мабуть власністю панни Герміни, котра мені не лише її дала до читання, але і російсько-німецький словар в цілі, щоб побороти мовні трудноші. Очевидна річ, що ціле молодше покоління Озаркевичів і всі „Січовики" вже її знали. Початок тому роману п. з. „Дурак" помістив І. Франко в „Друзі" 1877 р.

(Кінець буде).

СЕМИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ

Згідно з § 17 статута Обєднання і рішенням Екзекутиви з дня 14. листопаду 1936 р., подається до загального відома, що

СЕМИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

:——:——: відбудеться :——:——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1936 РОКУ

В НЮ ЙОРКУ, В ГОТЕЛІ ПЕНСИЛВЕНІЯ

(сема евеня і 33 вулиця).

Конгрес зачне наради в годині 10. рано. Треватиме один день.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття конгресу.
2. Вибір президії конгресу і комісій.
3. Звіт уступаючого уряду.
4. Дискусія.
5. Реферати:
   а) Українська молодь в Америці:
   Що вона собою тепер уявляє і куди змагає?
   Молодь про українську школу і українську мову в Америці.
   б) Враження з відвідин рідного краю.
   в) Наші видавництва в будучому.
   г) Наші політичні змагання в Америці.
   е) Як повинна виглядати праця обєднаних народніх сил на місцях.
6. Ухвалення резолюцій.
7. Уділення абсолюторії уступаючому урядові.
8. Вибір нового уряду.
9. Внески й запити.

Кожний делеґат чи делеґатка мусять виказатися повновластю товариства, яке було з Обєднанням у звязку і переслало через нього збірки на Рідний Край.

Завваґа: По думці § 22 статута Обєднання, Товариство, яке входить в Обєднання, має право вислати на Конгрес одного делеґата і на власний кошт.

По друки на повновласти треба звертатися до канцелярії Обєднання на таку адресу:

OBYEDNANYE,

P. O. BOX 122, Hudson Terminal, NEW YORK, N. Y.

ЗА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

Омелян Ревюк, предсідник. **Д-р Лука Мишуга, секретар.**

ПОДОРОЖ УКРАЇНСЬКОГО ЕМІГРАНТА.

Юрій Артюшенко, відомий зі своїх дописів до канадійського „Нового Шляху", паризького „Українського Слова" й інших ґазет, був виданий з Чехословаччини за „український націоналізм". Попав він перше до Болгарії, а потім до Румунії, всунувся якось на італійський пароплав, а що має нансенівський пашпорт без жадної візи, то ніхто його з пароплава на беріг не пускає. Так і їздить чоловік з пристані до пристані, а італійці нічого — покищо на пароплаві годують. Не знати тільки, як довго це отак возитимуть. Ваш кореспондент отримав від нього листа, де він пише: „Возять мене на італійському пароплаві й ніхто мене не хоче прийняти. Тепер везуть до Ґенуї, а потім певно й далі... Довго мандрував я по Чорному морю, а тепер — по Середземному. Маю нансенівський пашпорт без візи... Слава Україні!"

Колись іронічно запитували: „Що варт людина без візи?" Тепер можна відповісти: „Варт доброї подорожі по морі, бо тільки море, бачите, може її витримати, а суха земля такої людини витримати не може".

Е. О.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Р. Борис, Вунсокет, Р. Ай.— Певно, що повинні розділювати жертви так, як було проголошено при збірці. Та цю справу найкраще Вам полагодити там на місці, а не дорогою візвання в пресі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. листопаду, в годині 2-ій пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоб виповнили сво юналежитість, щоб не бути нараженими на суспенду. Просимо всіх членів привести нових кандидатів в члени, бо будемо принимати без оплати вступного. Член, котрий приведе нового члена ,дістане нагороду. — Гр. Волянський, предс.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр. Нова адреса секретаря: John Markowicz, 46 Hayward Ave., Carteret, N. J.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

Передрук заборонюється. — Авторські права застережені.

(58)

Покажи йому навпрошки, щоб махнув отак через займиська та під гору. Там буде видно. А тиж, пробач, чий будеш? Яка твоя личность і фамилія? Ооо! Матвіїв! Отото, що у Тилявку вибрався? Почому не знать! Знаю! Так ти сам його наконечок? Це тобі от і на... А я думав, яка очмана по вечорах шляється. А то аж із Тилявки. Ганууууню! — підняв він голос. — А покажи йому, та виведи. Цеж Матвіїв. Він до Єлисея Гуци прошкує, просто з Тилявки пятьдесять, диви, верстов учухрав.

Ганюня нарешті звявилася. Провела Володька над долину і показала, куди йти. До дядька свого прибув Володько аж пізно в ночі. Ледви достукався, не хотів їсти, скинув зі себе верхню одіж і зовсім знесилений, ліг на тапчані спати.

—o—

Рано на другий день Володько прокинувся, а вставати не хочеться. Ноги його попухли. Лежить, протягається, вслухується до болю в них. День ясніший від вчорашнього. За вікном вітер похитує гіллям горіха і шкрябає ним о бляшану стріху.

Після встає, снідає, оповідає останні новини з Тилявки. По сніданку рішає відвідати школу.

Виходить через затильні двері на садок. Сливи обсипані синіми соковитими овочами. Яблуні ледь втримують свій тягар. По листі розлита холодна роса осени.

Володько йде вниз через Мотрин садок та Ляшове займисько. Старі, косаті берези ряботять жовтавістю і час від часу з них зсипається кілька золотих лусочок. Сходить вниз, іде берегами до монастиря. Під монастирем ставок з острівцем по середині. На острівці та навколо ставка старі осокори. З їх листя капає роса і по гладенькій, чистій поверхні ставка викреслює рухливі кола, що швидко збільшуються, взаємно перетинаються, добігають до берега і там никнуть. У воді відбивається синє небо з ковтунястими хмарами. З осокорів спадає лист, падає на хмарини і, здається, разом з ними пливе під беріг.

Володько йде далі. Ось подвіря школи. Кілька великих дверей. Колиб Володько знав, у котрі з них входиться, то він відразуб увійшов. А то став і вагається. Острах його бере. Він ще ніколи не входив у такі великі двері. Хто зна, що там за люди за ними. В кожному разі не такі, щоб Володько почувався перед ними гаразд. Він приготовив своє „свідетельство" і шапку зняв. Ну, Володьку! Сміливо вперед! Добре. Він відважився, виходить по камяних сходах, відчиняє великі, білі з мідною клямкою двері і входить на коридор.

Школа вже почалася. Тільки що скінчилася перерва, по клясах гудуть школярі. Коридором біжать до кляс учителі. Коло вікна стоїть священик і розмовляє з молодим кучерявим у ґаліфе панком. Священика Володько знає. Цеж дерманський батюшка. У нього на устах вічно-насмішкувата міна. Здається він не розмовляє, а кпиться. Володькові не хочеться самому підходити до батюшки, але той помітив його.

— А тебе чево? — питає Володька.

Володько ніяковіє, цілує батюшку в руку, подає своє свідоцтво і каже: — Я, батюшка, хотів би записатися до школи. Нашу школу я вже скінчив і ось тут свідоцтво.

І батюшка, і той другий у ґаліфе розглядають свідоцтво. Володько стоїть, мов на шпильках. Йому здається, що саме тепер важиться його доля. Батюшка перечитав і каже: — Так, так. А ти чей?

Володько сказав.

— Ааа, ето тот Матвей, што в Тилявку виехал? Знаю. Ну, а как? Єсть там у нас какое место? — звертається до кучерявого панка.

Той хитає головою. Володько запирає дихання. — Нет мест. По трі на партах сідять, — заявляє панок.

— Господін учітель, — просить Володько. — Я так далеко йшов. Ми були з татом перед двома тижнями і нам сказали, що школа аж за два тижні буде.

— Ето да! Но тепер нет места і канец. Нет. Понял? Іді себе дамой.

— Гаспа...

— Нет, нет, нет! Нельзя! Школа переполнена! — заговорив батюшка. Слишіш-же, што нет места?

Після цього батюшка і кучерявий панок підходять до кляс. Володько залишається сам на кородорі. На душі в нього тягар. Він зовсім не допускав, що і тут можуть бути перешкоди. Сказали, йди до дому і кінець. Добре їм казати. Тільки років жив цією думкою, а тепер іди й кінець.

У клясах іде навчання. Які щасливі там сидять хлопці. Володько не може їм не заздрити. Алеж він ніяк не може вертатися до дому. Що скажуть тато, знайомі. Скажуть: — Ну, от. Пішов. Поставили його там на „акзамин", а він тобі ні-бе, ні-ме. І прогнали.

Володько стоїть коло вікна. Не піде звідсіль. Обдумує, що має сказати тому вчителеві, щоб він його зрозумів. Бож він не розуміє його. Не можеж так бути, щоб не було там якогось одного місця. Він буде стояти. Він не великий пан і з приємністю перестоїть тих кілька годин навчання. Не можеж він, ніяк не може вертатися до дому.

Година довго тягнеться. Володько стоїть і сподівається. Надія не покидає його. Він хоче. Він неймовірно хоче. Він знайде якесь слово і ті зрозуміють його.

Нарешті дзвінок. Година кінчається. З кляс виходять учителі, а за ними роєм сиплють школярі. Володько переймає батюшку.

— Ти ещо здесь? — питає той здивовано. — Ступай домой! Нет места і больше нечево ґаварить!

І батюшка пішов. Він навіть не хоче з ним говорити. Всі вчителі також і не звертають на Володька ані найменшої уваги.

Володько відходить. Та сама дорога, але він не помічає вже ні ставка, ні осокорів. Йому боляче. Не розуміє, чому люди такі недобрі. Він так мало собі бажає, а вони і того йому не дають.

Дома не сказав нічого дядькові. Порішив піти ще завтра, а може якраз приймуть. Але і завтра не помогло. Батюшки вже не бачив, але й інші навіть не хотіли Володька чути. Прийшов до дому і хоч-не-хоч, а розказав дядькові.

— А тиж їм сказав, що пішки аж з Тилявки йшов? — питає дядько.

— Певно, що сказав.

— А „свідетство" своє показав?

— А щож. Певно.

— А чомуж ти не попросив добре?

— А хібаж я не просив. Ще й як. Нема, кажуть, „мест" і все. Дядько Єлисей далі не питає. Він міркує. Володько міркує також. Обом їм невесело. Після дядько каже: — Ну пожди. Завтра ми обидва з тобою підем... До самого архимандрита.

Серце Володькове підскочило. Надія, мов блискавка, знов мигнула на його захмареному небі. Добрі дядько. Ні, що не кажіть, а Володько таки в щасливий мент народився. Всі за ним. Хай там ті ще почекають. Ми побачимо, хто переможе. А дядька він завсіди любив. У них короткозорі очі, але вони багато знають. Кожної вільнішої хвилини у них завжди книжка в руках. У війську „унтирцером" були, татар вчили і з ними татарської мови навчилися. Вони люблять співати:

І кепести чекарган,
і барчак тукарган,
і кузук утарган,
матер булис, семинга.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗА РІВНІ ПРАВА.

У готелю Рузвелта в Ню Йорку відбулась оноді конвенція так званої Краевої Жіночої Партії.

Колись це була велика партія, а нині на її конвенцію зявилися всього 150 делеґаток з 13 стейтів.

На конвенції говорила конґресова секретарка цеї партії, що кампанія жінок за рівні права поступила так далеко наперед, що найближчий конґрес прийме конституційну поправку про рівні права для обох полів.

Бесідниця назвала це пророцтвом. Та чи це пророцтво, чи може пояснення занепаду Жіночої Партії?

СПРАВДІ РІВНІ ПРАВА?

На конвенції Жіночої Краевої Партії бесідниці були того переконання, що в Америці вже дуже близько до повної рівноправности полів.

На конвенції „Союзу Поступового Виховання" в Ню Йорку говорили бесідники про засоби навчання молоді глибокого розуміння демократії. Ріжні бесідники, підходячи до тої справи з ріжних боків, представляли, чому молодь не може зрозуміти демократії. Всі годилися в тому, що демократія в Америці має нині лише політичне значіння. Себто демократія існує тільки в політичних відносинах. Нема її деінде, а передовсім нема там, де молодь мала би навчитися демократії, себто в родині і школі.

Чи мається подібно справа з жіночою рівноправністю?

Минулої неділі багато американських ґазет принесло фотоґрафію з Канади, представляючу групу так званої „Злученої Церкви". Між провідниками була пані Лідія Ґручі. Підпис показував, що вона є першою висвяченою жінкою-проповідницею в Канаді. Кільком ще орґанізацій, що нібито признає рівноправність в засаді, але не ділами?

СЛОВА Й ДІЛА.

Що значить рівноправність на словах, а рівноправність на ділах, видно зтого, що підчас цьогорічних виборів у стейті Колорадо відкинено пропозицію, щоб жінки могли служити на лавах присяжних суддів.

Тимчасом стейт Колорадо був один з перших, що надав був жінкам виборче право.

ЗА РІВНІСТЬ ДІЛОМ.

На „Міжамериканську Конференцію Вдержання Миру", що має незадовго відбутися в Буенос Айресі, в Арґентині, має вибратися між іншими представниця „Мирового Мандатового Комітету", що збирав підписи проти війни.

Представницею цього комітету буде Кароліна О'Дей, конґресменка. Вона полетить на конференцію літаком.

Чи багато вона зробить там для миру на тій конференції в Арґентині, не знати, але що вона зробить багато для рівноправности полів, це певне. Бо за мир вона буде лише говорити, а за рівноправність вона ділає, поводячися як чоловік.

УЖЕ НЕ ЖІНКА?

Одначе своєю службою як конґресменка у Вашинґтоні та своїм летом з Вашинґтону до Буенос Айресу пані О'Дей певно допускається такої поведінки, якої ми не сподіваємося від жінки.

Бо чейже ми вважаемо заступництво виборців у конґресі ділом чоловіків. І літання чейже теж не „бабське діло"

Та чи справді пані О'Дей перестала бути жінкою, як вона стала конґресменкою та полетіла літаком?

ПОСТУП, ЧИ КРОК НАЗАД?

Польський історик Бистронь пише в своїй книжці про обичаї в давній Польщі:

„Пропасть між чоловіком і жінкою була традицийна. Жінка вважалася від уродження за щось плохіше від чоловіка. Отже вона повинна його слухати. Сама природа призначила її до родження дітей і до домашньої господарки, отже не повинна вона цих границь переступати і пробувати своїх сил на теренах, застережених для чоловіків".

Від цього наставлення, змальованого польським істориком, в Америці вже дуже далеко відійшли. Чи це поступ наперед, чи може відступ назад?

ЩО НАЛЕЖИТЬСЯ ЖІНЦІ?

Цей польський історик наводить слова польського письменника Бояновського, що свочо часу в книжці „Дворжанін" пробував змалювати взірцевий образ шляхтича, себто подати взірці поведінки для шляхти. В уступі про те, як шляхта має віддавати всякому належну йому честь, цей автор каже:

„Біла челядь це з усіх звірят найменше досконале звіря, і тому в порівнянню з гідністю чоловіка вона або має дуже малу гідність або просто не має ніякої".

Чи можна вважади цей взір шляхтича обовязуючим для нинішньої людини?

НЕГАРНЕ СЛОВО.

Бистронь наводить теж уступ з польського сатирика Бельського, в котрім жінки нарікають на чоловіків за те, що називають їх усякими образливими словами, як: білоголовами, пряхами, ба навіть „кобітами".

Поясняє Бистронь, що це польське слово „кобета" було довгі часи справді зневажливе та вважалося таким грубим і непристойним, що його викидали зо словників польської мови.

Цьому зрештою не можна дуже дивуватися, бо ще й нині можна почути вислів: „даруйте за слово: жінка".

НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ МУЖЕСЬКОСТИ.

Коли деякі люди думають, що займатися нежіночими справами псує жінку, то є теж люди, що думають, що займатися нечоловічими заняттями псує мужескість чоловіка.

„Це хлопцеві не пасує", кажуть про таке заняття. І додають іще з дотинком: „Чи ти хлопець, чи дівчина?" Так, наче занятися деякою роботою могло перемінити пол людини, себто переробити хлопця на дівчину.

Такі упередження мали наприклад деякі молоді іміґранти до доєння корови. В старім краю це була жіноча робота, в Америці до неї беруть часто й чоловіків. „Або я баба, щоб корови доїти?" казали хлопці, як їм казали доїти.

Треба було довгої душевної боротьби деякому хлопцеві, заки він упевнився, що доєння корови не знижить його чоловічої гідности й не зробить з нього „баби".

Один шотляндець дав свою кров для трансфузії. Хорий за першим разом дав 300 шілінґів за кров. За другим разом заплатив уже тільки 150. А як третій раз шотляндець дав кров, пацієнт уже стільки мав шотляндської крови в жилах, що сказав лише: "Дякую гарненько!"

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АЛЕНТАВН, ПА.

Ювилей Українсько - Американського Клюбу.

Дня 11. жовтня б. р. згаданий Клюб обходив свято 15-ліття свого існування. Дуже гарно й величаво відбувся цей ювилей, бо багато труду поклали урядники Клюбу на приготування свята. Посадник міста й інші урядники не могли прибути задля їх відсутности з міста, проте однак прибуло багато гостей. Серед розмов нагадували вони собі труднощі на початках оснування Клюбу, як теж обговорювали великий поступ, який Клюб зробив.

Слід згадати, що Клюб є звісний не тільки з громадянської праці, але також і з гуманітарної, що виявлялася у пожертвах на ріжні старокраєві цілі, як: на боєву акцію, допомогу інвалідам, повенянам і т. п. А також є він великою допомогою місцевій українській православній громаді. Цей Клюб подає теж членам і фінансову поміч.

Членами Клюбу можуть бути ті, які виявляють віру в Бога, а в політичному переконанні є українцями-націоналістами.

Промовляв на святі гром. Павло Лаґоцький, предсідник Клюбу, котрий переповів історію орґанізації та підніс заслуги тих, які найбільш поклали праці. Коротку і красномовну промову виголосив місцевий парох о. Д. Сенета, що теж підніс многолітствіе присутнім гостям.

З нагоди цього великого й успішного свята Клюб пожертвував $10 на боєву акцію, яку то суму вислано до краю через Обєднання.

Клюбовець.

——o——

КЕМПБЕЛ, О.

Помер примірний український громадянин.

Дня 15. листопаду, в год. 7 рано, смерть забрала нам діяльного члена відділу 218 У. Н. Союзу, колишнього його орґанізатора та секретаря, як теж делеґата на останню конвенцію У. Н. С., Федора Кузенка.

Покійний прожив 47 літ. Рідко коли хворів, на передодні смерти почувався зовсім здоров. В суботу працював у фабриці до ночі й повечерявши здоровий пішов до ліжка. Рано прокинувся зо сну з великим болем у грудях. Його жінка покликала священика. Лікар дав застрик і сказав, що не бачить нічого небезпечного. Одначе сам покійний сказав: „Я бачу мій кінець; я того не пережию". По відході священика покійний просив, щоб покликати до нього його довголітнього друга Д. С. По кількох хвилинах перестав жити.

Бл. п. Федір Кузенко осиротив жінку і троє дітей. Крім того він осиротив цілу українську громаду, яка любила його і цінила за його патріотизм і щиру народню роботу. Покійний перебув цілу війну. Був в австрійській армії, де дослужився ранґи поручника. Був теж в італійському полоні, звідки по закінченню війни між Італією й Австрією дістався до Української Армії. В 1923 році він приїхав до Злучених Держав Америки та поселився в Кемпбел.

Д. Стецьків.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

влаштовує

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

ПОСВЯЧЕННЯ

НОВО ЗБУДОВАНОЇ ГАЛІ, УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ ТА ПЛОЩІ ПІД БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ДОМУ

НА 675 САВТ 19-та ВУЛИЦЯ, НЮАРК, Н. ДЖ.

СВЯТО ВІДБУДЕТЬСЯ В ТАКІМ ПОРЯДКУ:

В год. 11-тій рано розпічнеться архієрейська СЛУЖБА БОЖА в ново розпочатій будові укр. прав. церкви, яку відслужить Впреосвящ. архієп. І. Теодорович при співучасти дооколичних священиків. По Сл. Божій відбудеться ПОСВЯЧЕННЯ. Проповідь виголосить Всеч. о. д-р Клодницький. До Сл. Божої буде співати місц. хор „Бандурист" під дір. Й. Буката. По посвяченню будуть виголошені промови українськими і американськими діячами.

Точно в год. 3-тій пополудні на Січовій Галі, 229 Springfield Ave., відбудеться ПРИНЯТТЯ організацій та гостей, учасників свята. Місцевий та дооколичні хори в часі приняття (гостини) будуть виступати з попизами. Танцюристи Шк. В. Авраменка, під упр. інструктора Н. Арсенія, будуть виступати з попизами. Приняття буде тревати до год. 8, а опісля ровпічнуться ТАНКИ при добрій орхестрі. — Вступ на галю безплатний.

Цим запрошуємо всіх місцевих і дооколичних українців та українок прийти численно на це торжество. — **Комітет.** 270,2

УВАГА! ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

влаштовує

УКР. КАТОЛ. ПАРОХІЯ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 РОКУ

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ,

214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Першорядна орхестра Братів Ванатів.

Початок в годині 7-мій ввечір. 272-3 Вступ 35 центів.

---

2 РОКИ! УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ 2 РОКИ!

Подаємо до відома українським громадянам, що з нагоди 2-літнього існування української кооперативи під назвою

SQUARE DEAL PROVISION & GROCERIES Inc.,

94 FIRST AVENUE (Bet. 5—6 Sts.), NEW YORK CITY

влаштовується

ВЕЛИЧАВУ ЗАБАВУ Й БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В LENOX MANSION, 254 EAST 2nd STREET, NEW YORK CITY

як признання для наших громадян, що так щиро піддержували українську кооперативу.

Початок балю в годині 8-мій ввечір.

З цьої нагоди запрошуємо всіх українських громадян з Ню Йорку й околиці зайти до мясарні нашої кооперативи, 94 First Ave., bet. 5 & 6 Sts., а там всім вам доручимо 2 тікети ЗОВСІМ ДАРОМ, один з них буде на забаву й баль, а другий на спробу вашого щастя, які що вам нумер буде щасливий виграєте індика на Тенксгівінг Дей.

Українська Кооператива дає спеціяльні ціни впродовж 12 днів почавши від пятниці, 20-го листопаду, до 1-го грудня 1936 р.

Ціни наших продуктів.

СВІЖА КОВБАСА не вуджена	24	цнт. фунт
КОВБАСА ВУДЖЕНА краяна	32	" "
ТЕНДЕРЛОЙН вуджений	30	" "
САЛАМІ суха	30	" "
СОЛОНИНА паприкована	16	" "
ЛОЙН оф ПОРК в цілім кавалку	20	" "
ШИНКИ вуджені	24	" "
ШИНКИ Свіжі	20	" "
ВУДЖЕНКА з реберками	20	" "
ВУДЖЕНКА до смаження (BACON)	28	" "
ВЕПРОВІ НІЖКИ свіжі	4	" "
ВЕПРОВІ ГОЛОВИ свіжі	3	" "
САЛЬЦЕСОН свого виробу	25	" "
СВИЖИЙ БОЧОК з риб-бейкон (RIB BACON)	20	" "
ПЕРЕДНІ ШИНКИ свіжі	18	" "
КАПУСТА квашена	5	" "

Кооператива запевняє шановну публику, що всякі мясарські вироби є першої якости. Також всякі свіжі мясива будуть продавані по спеціяльних знижених цінах. Тому запрошуємо шановних покупців до ласкавої участи. Притім не забудьте переказати своїм знайомим, щоби використали цю небувалу нагоду. За чесну обслугу ручить 271-2

Заряд Спілки.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО КЛЮБУ (UKRAINIAN JUNIOR LEAGUE of ROCHESTER, N. Y.)

відбудеться

БАЛЬ

ДЛЯ СТАРШИХ І МОЛОДИ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В ДОМІ ТОВ. ВІЛЬНІ КОЗАКИ, 102 JOINER ST., ROCHESTER, N. Y.

Початок в годині 8-мій ввечір. — Вступ 25 центів.

На цім бали буде нагода дістати індика. 272

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ, З. У. Відділу 1-го в Ню Йорку, відбудеться

ВЕЛИКИЙ ЗАПУСТНИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 РОКУ

В VALKS LYCEUM HALL, 218 EAST 2nd ST., NEW YORK CITY

Початок в годині 5-тій пополудні. — Вступ 40 центів.

Дохід з цього балю призначений на „Фонд Оборони Лемківщини" й на пресовий фонд „Лемківського Дзвона". Віримо, що така шляхотна ціль, як оборона Лемківщини та розбудова одинокого українсько-лемківського національного часопису в Америці, стягне все свідоме та патріотичне ґромадянство Ню Йорку й околиці, яке до цього часу радо попирало наші змагання. На балі відбудеться рівнож розгривка. Громадяни, які закупили розгривкові білети, повинні конечно явитись. — За добру та чесну забаву ручить — **Комітет.** 272

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. листопаду, в годині 12-тій зараз по Сл. Божій, в парохіяльній гали при 1944 Ірі вул. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до вирішення. Хто ще не має своїх дітей вписаних до У. Н. Союзу, то повинен тепер вписати, а також і старших своїх знайомих вписати в члени У. Н. Союзу. — І. Магас, предс.; Н. Батюк, секр.; А. Багрій, кас.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 22 листопаду, в годині 2-гій пополудні, в галі де звичайно. Просимо членів прийти на збори на час. Довгуючих членів напоминаємо, щоби прийшли і вирівнали свої вкладки, щоби довгу не перетягати на наступний рік, бо на другий місяць припадають річні збори. — Т. Ковальський, предс.; М. Прохович, кас.; Г. Тимчій, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22 листопаду, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Обовязком членів є прийти в означений час, бо маємо багато важних справ до вирішення. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. На цих зборах будемо номінувати кандидатів на уряд на 1937 рік. Не приявний член на цих зборах заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. — Мих. Бінашевський, предс.; Тома Ґерула, кас.; А. Іванів, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 22 листопаду, в годині 1-шій пополудні, в церковній гали. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на збори й привести нових членів зі собою. — С. Савка, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам і членицям, що місячні збори відбудуться 22 листопаду, точно в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому, 525 В. Райен Еве. На ці збори обовязком є кожного члена і члениці прийти, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Просимо вирівнати свої залеглости і платити свої місячні вкладки точно, бо в противнім разі місцева каса не може висилати розмету. Поважані члени і члениці, пригадуємо вам, що останні два місяці в цім році до приєднування нових членів і дітей до У. Н. Союзу. Тож просимо, щоб на ці збори кожний член чи члениця привів нового члена до нашої організації і відділу 230. — Відділовий Уряд.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. оґатинРщина, від. 396, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 22 листопаду, в годині 3-тій пополудні, у Петра Бекіш, під ч. 2114 Тустин ул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на ті збори, бо в нас є великий недобір за попередніх 2 місяці. Тому просимо членів заплатити свої залеглі довги. На зборах буде вибір нових урядників. Маємо також інші важні справи до полагодження. — Іван Катериняк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія ,від. 239, відбудуться в суботу, 21. листопаду, точно в год. 8-мій ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від години 7-мої ввечір. Зараз по зборах панна М. Нагірна буде продовжувати свій доклад про враження з її поїздки по українських землях. Просимо всіх членів привести своїх дітей та знайомих на цей дуже цікавий доклад. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться дня 22 листопаду, в годині 2-гій пополудні, в галі церковній, 47 Говп Евс. Кожний член повинен прийти на збори. Довгуючі члени щоб вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо членів, щоб тепер, в часі кампанії за приєднування нових членів, старалися придбати бодай по одному членови і припровадили на збори до впису. — Т. Скоробогатий, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 22 листопаду, в годині 1-шій пополудні, в гали У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, на котрих будемо обговорювати дуже важні справи. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости, або будуть суспендовані. У. Н. Союз проголосив кампанію за приєднування нових членів. Тому стараймося стати на першім місці в Філядельфії. Подбаймо, щоб наша молодіж стояла в рядах разом зі старшими членами в У. Н. Союзі. — С. Чорномаз, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. , повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 22 листопаду, в годині 2-гій пополудні, в сали У. Н. Дому, 13 Вашингтон ул. Уряд просить членів довгуючих явитись і вирівнати свої належитости. — Н. Чолій, предс.; Н. Кендзерський, кас.; В. Мандзій, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22 листопаду, в годині 2-гій пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Просимо членів зійтись на означений час. Члени позамісцеві, котрі довгують, старайтеся вирівнати свої залеглість. Члени, котрі мають знайомих що ще неналежать до У. Н. Союзу, хай приведуть їх на збори, а ми радо впишемо їх до У. Н. Союза. — Петро Головачук, фін. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від 370, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 21 листопаду, в годині 6-тій вечір, в гали церковній, 127 Парк ул. Всі члени мають прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени зволять прийти і полагодити свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Хомета, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Заходами 1-го Відділу О.Д.В.У.

відограється

В СУБОТУ 21-го ЛИСТОПАДУ

SATURDAY, NOVEMBER 21st. 1936

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

ДВІ ДУЖЕ ВЕСЕЛІ КОМЕДІЇ ТІЛЬКИ ЗА 40ц.

„ДЕПУТАТИ ДО ВІДНЯ"

„ЧОРТ НЕ ЖІНКА"

В представленню беруть участь: Розалія Красновська, Михайло Скоробогач, Микола Яновський, Іван Чайка та Роман Гарбачевський.

Після тих надзвичайно цікавих та комічних штук відбудеться ЗАБАВА-БАЛЬ, в якій приґраватиме орхестра М. Сербинського.

ПОЧАТОК в годині 7:30 ввечір. — ВСТУП тільки 40 центів.

Шановні Громадяни! Цею дорогою запрошуємо вас прийти громадно та розвеселитеся! Тут ви побачите справжній гумор та веселий настрій, а крім того зможете провести гарно час в товаристві своїх знайомих і приятелів. Ви зробите, прийшовши на представлення, дві гарні річи, бо, поперше, проведете гарно час, друге, причинетеся ділом до гарної справи, бо чистий дохід з представлення призначається на користь визвольної боротьби. — **Комітет.** 272

В СУБОТУ, 21 ЛИСТОПАДА 1936 Р. (SATURDAY, NOV. 21, 1936

Увага! Рачестер, Н.Й. і околиця! Увага!

Заходами Бр. св. Йосафата, від. 217 У. Н. Союзу

відбудеться

Великий Осінній Баль

FALL DANCE

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОГО РОБ. ДОМУ, 975 JOSEPH AVE.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР. — ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Українці й українки міста Рочестер й околиці! Братство св. Йосафата, котре існує більше, як чверть століття і є одно з найстарших братств, з якого повстали й інші відділи У. Н. Союзу, а найважніше, що це братство допомагає українським справам, як вріднім краю так і в Америці, тому маємо честь запросити Братства, Товариства, Сестрицтва і ввесь український загал до численної участи в забаві. Музика добірна під проводом **п. В. Поповича.** З огляду на те, що це буде останній баль перед „Пелипівкою" і таких балів не буде до свят Різдва Христового, тому приходіть всі, старші і молодіж, та кличне знайомих. За добру забаву та українську гостину ручить — **Комітет** 272

---

600 СВІДКІВ У СПРАВІ ПАРИЛЕВИЧЕВОЇ.

Акти слідства в справі Парилевичевої ростуть з місяця на місяць. Що місяця прибуває коло два томи слідства. До цеї пори суддя, який веде слідство, переслухав понад 600 свідків. Коли слідство покінчиться, не знати. Паралевичевій, жінці бувшого президента краківської апеляції й сестрі вбитого мін. Перацького, закидають обман у використовуванню свого становища для ріжних протекційних справ.

ПІДСЛУХ У ТЕЛЕФОНІ.

В Греції урядово повідомили публику, що на телефонічних стаціях буде введений підслух. Хто в телефонічних розмовах буде зраджувати державні або військові тайни, або хто буде вести непристойні розмови телефоном, того потягнуть до карної відповідальности.

НОВИЙ „ДОМ ЛЮДОВИ".

В Купчинцях-кольонія, тернопільського повіту, посвятили новий „Дом Людови Т. С. Л.". Тоїж днини відбулося посвячення римо-кат. приходства в Юзефівці, тернопільського повіту.

ЖИДІВ 46, ПОЛЯКІВ 6.

Цими днями зачалися в Кракові в Адвокатській Паляді адвокатські іспити аплікантів. До іспиту засіли 52 аплікантів, це є 46 жидів, а тільки 6 поляків (три з Кракова і три з провінції).

УВАГА! ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАІЛА, відділ 142 Українського Народного Союзу

влаштовує

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір. Вступ 25 центів.

Музика першої кляси.

Запрошуємо Товариства, Братства, Сестрицтва і Дочки України з Елизабет на цей баль. За добру забаву ручить

272 **Комітет.**

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ БРАТСТВО СВ. ВОЛОДИМИРА, відділ 130 Українського Народного Союзу

влаштовується

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В VOLKS LYCEUM HALL,

218-220 EAST 2nd STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7-мій вечір. — Вступ 50 центів.

Українське Братство св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу., запрошує українське громадянство місцеве і з околиці на цей баль, де кожний при першорядній музиці під проводом п. Н. Антошкова і в окруженню своїх людей буде мати нагоду вессло забавитись. Буфет під власним зарядом.

272 За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.! УВАГА!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИК. ГОРОЖАН, при участи Українсько Американських Горожанок

улаштовує

„ПУЩЕННЯ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,

247 N. FRANKIN, STREE, PHILADELPHIA, PA.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Вступ на вечерю і забаву 50 центів від особи.

Вп. Громадяни! Управа Товариства просить Вас з родиною і знайомими прийти на вечерю і забаву, де по смачній вечери, при добрій музиці і дуже добірних напитках будете могли гарно забавитись до пізної ночі. Управа старається, щоб вас якнайліпше вдоволити. Очікуємо на вас. 272

Управа.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 1-го листопаду ц. р., помер у 56-тім році життя МИКОЛА ПАВЛІВ, бувший секретар 197 від. У. Н. Союзу в Медисон, Ілл. Покійний роджений у селі Річнчі, пов. Дрогобич. Полишив жінку Марту і сина Івана.

Похорон відбувся в середу, 4-го листопаду, з дому жалоби, під ч. 1737 Маркет Стріт. Союзовці та знайомі прийшли і віддали останню прислугу покійному.

Нехай земля буде йому пером.

Союзовець.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Потрібно РОБІТНИКА, котрий бажав би постійно працювати на фармі біля Норвіч, Конн. Платня згідно з умовою. Зголоситись особисто або листовно на адресу: 272-3

M. P. BARANOWSKY,
829 Beck St., Bronx, New York, N. Y.

ДО ПОДЯКИ Української Греко-Католицької Парохії св. О. Николая в Савт Бруклині, підписаної мною, треба ще додати Бр. св. Михаїла, від. 157 Провидіння з Джерзі Ситі, Н. Дж. і Союз Українок з Савт Бруклин, Н. Й. 272

о. А. Лотович.

Українська Прав. Церква св. Володимира В. в Клівленд, О., пошукує **ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ.** Дяко-вчитель мусить відповідати всім вимогам учительським і бути першорядним диригентом хору. Посада до обняття сейчас. Голоситись на адресу: 272-3

ST. VLADIMIR'S UKR. CHURCH,
2280 W. 11th St., Cleveland, O.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".